

Komisja Nadzoru Finansowego wydała nową rekomendację dla banków

W połowie kwietnia Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) wydała Rekomendację R dotyczącą zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych, szacowania i ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zarządzania ryzykiem kredytowym.

DR ANDRÉ HELIN, Prezes BDO

KNF wydała nową Rekomendację R, która skierowana jest do banków krajowych oraz oddziałów banków zagranicznych w rozumieniu ustawy Prawo bankowe, sporządzających skonsolidowane lub jednostkowe sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości/ Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Wytyczne zawarte w Rekomendacji R dotyczą również podmiotów objętych skonsolidowanym sprawozdaniem banku, których podstawowa działalność generuje ryzyko

kredytowe oraz znajdujących się poza granicami Polski oddziałów banków krajowych. Treść Rekomendacji R obejmuje postanowienia wynikające z wejścia w życie 1 stycznia 2018 r. Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 9 Instrumenty finansowe (zgodnie z Rozporządzeniem Komisji UE 2016/2067 z 22 listopada 2016 r.). Warto jednak zauważyć, że zasady oraz wytyczne dotyczące klasyfikacji ekspozycji kredytowych, szacowania i ujmowania oczekiwanych strat kredyto-

wych oraz zarządzania ryzykiem kredytowym nie obejmują aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Banki powinny posiadać kompleksowe i proporcjonalne względem charakteru, skali i złożoności prowa-

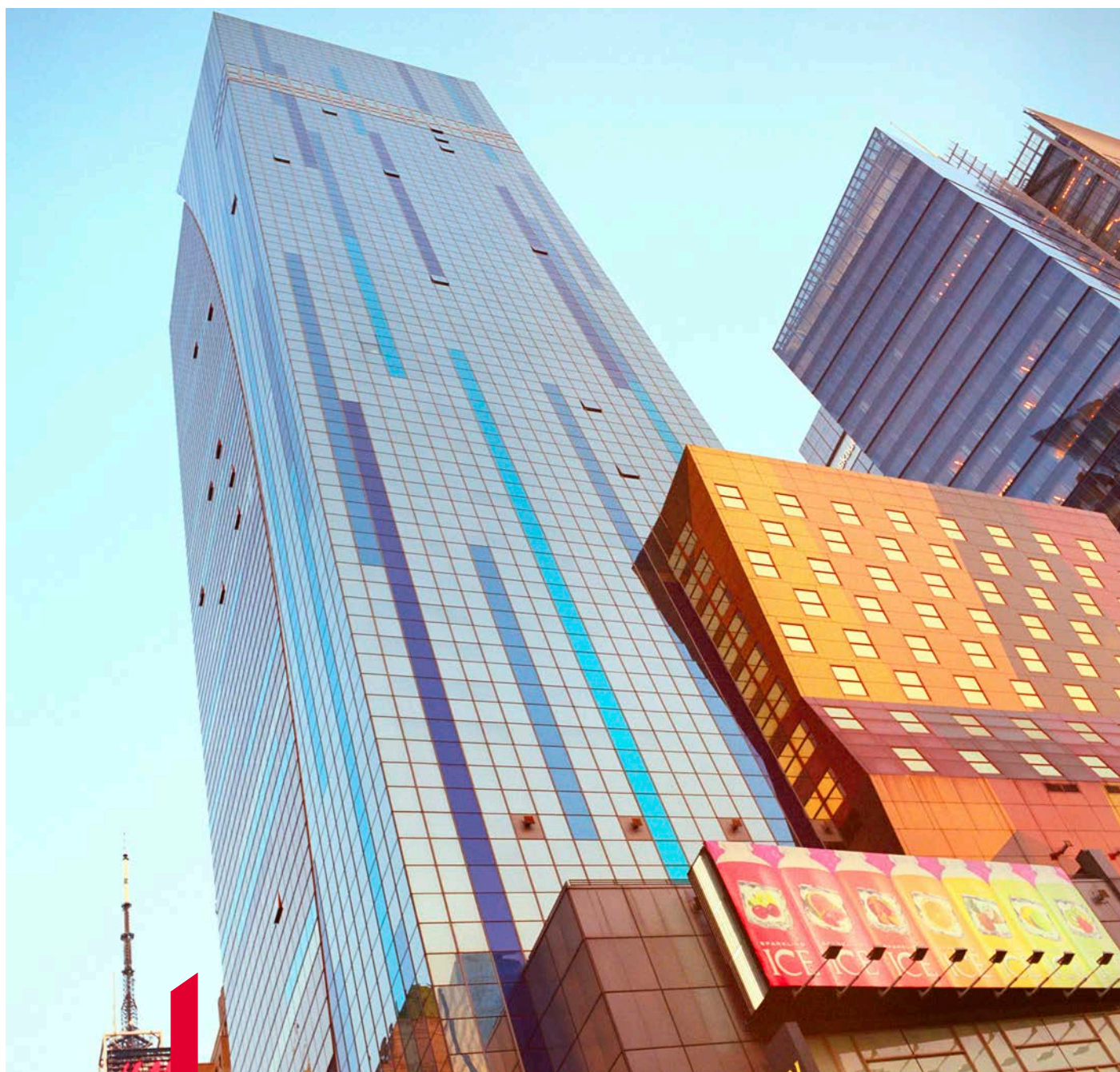
dzionej działalności zasady zarządzania ryzykiem, obejmujące czytelną strukturę organizacyjną z jasno określonymi, przejrzystymi i spójnymi zakresami odpowiedzialności, skuteczne procedury służące identyfikacji ryzyka kredytowego, na które banki są lub mogą być narażone, służące zarządzaniu tym ryzykiem, jego przeglądowi i raportowaniu oraz odpowiednie mechanizmy kontroli, w tym wewnętrznej, obejmujące

należyte procedury administracyjne i księgowe oraz politykę wynagrodzeń i praktyki w tym względzie.

Wyjaśnijmy też, że ekspozycja kredytowa to (zgodnie z definicją przyjętą w rekomendacjach) składnik aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody (z wyłączeniem instrumentów kapitałowych), składnik aktywów z tytu-

łu umowy wynikającej z transakcji objętej zakresem MSSF 15, należność leasingowa z tytułu umowy wynikającej z transakcji objętej zakresem MSSF 16 lub zobowiązanie pozabilansowe.

Nowy dokument zawiera w sumie 36 szczegółowych rekomendacji dla zarządów i rad nadzorczych oraz komitetów audytu podmiotów, do których jest kierowany. Rekomendacja R wchodzi w życie 1 stycznia 2022 r.

Będzie ustawa o finansowaniu społecznościami dla przedsiębiorstw gospodarczych

Ministerstwo Finansów upubliczniło projekt ustawy o finansowaniu społecznościami dla przedsiębiorstw gospodarczych. Projektowana ustawa ma regulować działalność platform crowdfundingowych, dostosowując polskie prawo do unijnego. Platformy takie będą podlegać nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

W pierwszych dniach maja Ministerstwo Finansów upubliczniło projekt ustawy o finansowaniu społecznościami dla przedsiębiorstw gospodarczych. Projekt ustawy ma związek z unijnym rozporządzeniem 2020/1503, ustanawiającym jednolite w całej UE zasady prowadzenia działalności w zakresie crowdfundingu inwestycyjnego. Zarówno unijne rozporządzenie 2020/1503, jak i projektowana ustawa mają obowiązywać od 10 listopada 2021 roku.

W projekcie ustawy Komisja Nadzoru Finansowego jest wskazana jako organ właściwy do nadzoru nad platformami crowdfundingowymi (np. wydawanie zezwoleń na prowadzenie platformy crowdfundingowej oraz możliwość przeprowadzania kontroli w tych podmiotach). Zostaną też wprowadzone sankcje administracyjne i karne za nieprzestrzeganie przepisów, w tym za podawanie nieprawdziwych informacji w dokumentach emisyjnych.

Ustawodawca przewiduje uproszczenie niektórych wymogów informacyjnych dla emitentów

papierów wartościowych. W przypadku ofert publicznych prowadzonych poza platformami finansowania społecznościami, ale za pośrednictwem firmy inwestycyjnej, emitent będzie miał możliwość sporządzenia arkusza kluczowych informacji inwestycyjnych zamiast memorandum informacyjnego, co ułatwi i przyspieszy proces przygotowywania oferty publicznej.

Projekt zawiera również propozycję dwuletniego (obowiązującego do 9 listopada 2023 r.) okresu dojścia do maksymalnego progu oferty, czyli 5 milionów euro, jaką pojedynczy podmiot będzie mógł przeprowadzić za pośrednictwem platformy crowdfundingowej. Na początku ma to być kwota 2,5 mln euro. Po tym okresie do 5 milionów euro zostałby również podniesiony próg kwoty wpływów z tytułu emisji papierów wartościowych, który zwalniałby z obowiązku sporządzenia prospektu. Oferty publiczne, z których zakładane wpływy wyniosą między 2,5 a 5 mln euro, zostałyby od 10 listopada 2023 r. objęte obowiązkiem sporządzenia memorandum informacyjnego (lub

arkusza kluczowych informacji inwestycyjnych — w przypadku ofert prowadzonych za pośrednictwem firmy inwestycyjnej). Obecnie w Polsce nie ma regulacji prawnych odnoszących się wprost do działalności crowdfundingowej. Platformy crowdfundingu inwestycyjnego działają przede wszystkim na zasadach wynikających z ustawy o ofercie publicznej. Na jej podstawie umożliwia się właścicielom projektów prowadzenie reklam ofert publicznych za pośrednictwem strony internetowej udostępnianej przez platformę crowdfundingową.

Rząd chce zwiększyć odporność instytucji finansowych na kryzys

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw. Projekt dostosowuje polskie prawo do przepisów Unii Europejskiej.

Pod koniec kwietnia Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (druk UC23).

Nowelizacja przewiduje wprowadzenie minimalnego wymogu, jeśli chodzi o posiadane fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne (tzw. MREL), co ma wzmocnić zdolność m.in. banków do pokrycia strat i dokapitalizo-

wania. Dotyczyć to będzie głównie sytuacji, gdy konieczne jest przeprowadzenie przymusowej restrukturyzacji. Ustawa przewiduje ustanowienie dwóch poziomów wyznaczania MREL, uzależniając je od przyjętej strategii przymusowej restrukturyzacji.

W tym przypadku chodzi o to, aby banki mogły być restrukturyzowane sprawnie i szybko, przy zachowaniu stabilności całego systemu finansowego, jak również przy minimalnym wykorzy-

staniu środków publicznych. Dzięki temu, w trakcie procedury przymusowej restrukturyzacji oraz bezpośrednio po jej zakończeniu, instytucje te będą mogły kontynuować wykonywanie swoich najważniejszych funkcji, bez narażenia na ryzyko zaangażowania środków finansowych podatników lub stabilności finansowej.

Niezależnie od tego, nowelizacja ma wprowadzić przepisy chroniące inwestorów detalicznych przed ryzykiem inwestowania w papiery dłużne banku, które mogą – po spełnieniu zdefiniowanych przez unijne prawo warunków oraz wydaniu stosownej decyzji przez uprawniony organ – podlegać umorzeniu lub konwersji długu.

Ma także nastąpić doprecyzowanie m.in. warunków zastosowania rządowych instrumentów stabilizacji finansowej oraz roli w tym procesie ministra aktywów państwowych, prezesa Rady Ministrów oraz Komitetu Stabilności Finansowej.

Nowelizacja wprowadza także obowiązek informowania Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o postępowaniach, w których może zachodzić potrzeba ochrony ważnych praw lub interesów naszego kraju. Nowe rozwiązania mają wejść w życie po 14 dniach od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, z wyjątkiem niektórych artykułów, które zaczną obowiązywać w innych terminach.

Rzecznik finansowy domaga się zmiany warunków ubezpieczenia autocasco

Jak poinformował 17 maja rzecznik finansowy, Generali TU S.A. wprowadzi postulowaną przez niego zmianę treści ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco.

Ubezpieczyciel będzie szacował opłacalność naprawy rozbitego pojazdu w zależności od wybranego przez klienta wariantu ubezpieczenia.

Przypomnijmy, że rzecznik finansowy w sierpniu i wrześniu 2020 r. skierował do 13 zakładów ubezpieczeń wezwania do dobrowolnej zmiany praktyk. Niektóre podjęły rozmowy mające na celu ustalenie nowych warunków umów ubezpieczenia. Inne odmówiły negocjacji i dlatego rzecznik finansowy skierował już trzy

pozwy w sprawie stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych. Zmiana wprowadzona przez Generali w treści ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco będzie polegała na ustaleniu nowej definicji tzw. szkody całkowitej. Standardowo ubezpieczyciele orzekają ją, jeśli szacowane koszty naprawy przekraczają 70% wartości pojazdu sprzed szkody. Nowa definicja wprowadzi jednolite zasady określania kosztów naprawy na potrzeby kwalifikacji szkody. Będą one zależeć od wybranego przez klienta wariantu ubezpieczenia, a nie od tego czy mamy do czynienia ze szkodą całkowitą, czy częściową. Dzięki temu zostanie osiągnięte zrównanie w prawach do świadczenia z ubezpieczenia wszystkich klientów.

Zastrzeżenia rzecznika finansowego budzi stosowanie różnych kryteriów wyceny rozmiarów szkody, w zależności od tego czy jest ona całkowita, czy częściowa. Dotyka to w szczególności klientów kupujących tańsze, tzw. kosztorysowe warianty autocasco. Jeśli ubezpieczyciele widzą

możliwość orzeczenia szkody całkowitej, szacują koszty naprawy z użyciem najwyższych cen części i najwyższych kosztów robocizny. Dzięki temu stosunkowo łatwo osiągnąć sytuację, w której szacowane koszty naprawy przekraczają 70% wartości auta z dnia szkody. Pozwala to ubezpieczycielowi wypłacić odszkodowanie stanowiące różnicę między wartością pojazdu z dnia szkody i wartością rozbitego pojazdu. Nie mogąc liczyć na pokrycie kosztów naprawy klienci, szczególnie posiadający starsze auta, muszą pozbyć się rozbitego samochodu.

Właściciele kilkuletnich pojazdów częściej wybierają tańsze warianty ubezpieczenia, w których koszty naprawy są wyliczane według cen tańszych części (tzw. zamienników) i kosztów robocizny stosowanych poza siecią autoryzowanych stacji obsługi. Zdaniem rzecznika według tych parametrów powinny być szacowane koszty naprawy, bez względu na to czy szkoda jest częściowa czy całkowita. Wówczas posiadacze starszych aut częściej będą mieli możliwość ich naprawy.

W skrócie

KNF wydał komunikat w sprawie formy umowy o świadczenie usług maklerskich

Komisja Nadzoru Finansowego wydała komunikat dotyczący dopuszczalności zawierania umowy o świadczenie usług maklerskich w określonych formach. Wynika z niego, że formami równoważnymi formie pisemnej będą: umowa zawarta w formie elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym oraz umowa zawarta z wykorzystaniem profilu zaufanego, opatrzone podpisem zaufanym, przy założeniu, że umowy zawarte w tej formie zostaną utrwalone na trwałym nośniku.

Jest stanowisko w sprawie oferowania certyfikatów inwestycyjnych

6 maja 2021 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) opublikował stanowisko dotyczące zakresu czynności objętych umową oferowania certyfikatów inwestycyjnych. W stanowisku za dopuszczalne uznano zamieszczenie w ramach umowy o oferowanie czynności wykonywanych przez firmę inwestycyjną na rzecz emitenta (funduszu inwestycyjnego zamkniętego) nie mających charakteru oferowania instrumentów finansowych, np. uczestniczenia w promowaniu towarzystwa wśród klientów w zakresie uzgodnionym pomiędzy stronami.

Ukazała się metodyka badania i oceny nadzorczej banków – tzw. Metodyka BION

W serwisie internetowym KNF opublikowany został dokument pt. Metodyka badania i oceny nadzorczej banków komercyjnych, zrzeszających oraz spółdzielczych (Metodyka BION) określający zakres i zasady prowadzenia procesu BION banków w 2021 roku. Celem procesu badania i oceny nadzorczej (proces BION) jest identyfikacja wielkości i charakteru ryzyka, na jakie narażony jest bank, ocena jakości procesu zarządzania ryzykiem, ocena poziomu kapitału pokrywającego ryzyko wynikające z działalności banku oraz zarządzania bankiem, w tym zgodności działalności banku z przepisami prawa regulującymi działalność banków, statutem i decyzjami o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku i rozpoczęcie przez niego działalności oraz ocena działań podjętych przez bank w następstwie zastosowania środków, o których mowa w prawie bankowym.

Sprawozdania finansowe za 2020 rok bez obowiązku stosowania ESEF

13 kwietnia 2021 roku, w Dzienniku Ustaw pod pozycją nr 680 opublikowana została ustawa z 25 lutego 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw. Ustawa zawiera przepisy regulujące

termin rozpoczęcia raportowania zgodnego z Jednolitym Europejskim Formatem Raportowania (ESEF). Nowe przepisy umożliwiają emitentom odstępianie od stosowania ESEF w stosunku do raportów rocznych oraz skonsolidowanych raportów rocznych, zawierających odpowiednio sprawozdania finansowe oraz skonsolidowane sprawozdania finansowe za rok obrotowy rozpoczynający się w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.

UKNF wydał stanowisko w sprawie planów awaryjnych wynikających z BMR

W ostatnim dniu kwietnia Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego opublikował stanowisko w sprawie planów (tzw. planów awaryjnych), o których mowa w art. 28 ust. 2 Rozporządzenia BMR, oraz w sprawie odzwierciedlenia planów w stosunkach umownych z klientami skierowane do banków komercyjnych, w tym banków zrzeszających oraz do banków spółdzielczych. Rozporządzenie BMR to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz. U. L z 29.06.2016 r., str. 1 ze zm.).

Opublikowano wstępną wersję raportu z prac zespołu do spraw rozwoju innowacji

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego opublikował raport z prac zespołu ds. rozwoju innowacji finansowych FinTech, który wskazuje aktualny stan prac nad identyfikacją i usuwaniem barier dla sektora FinTech w Polsce. Aktualnie Raport obejmuje 193 bariery zgłoszone przez uczestników prac zespołu. Raport nie ma ostatecznego charakteru, a prace nad poszczególnymi postulatami będą kontynuowane.

Rozszerzenie ubezpieczenia i podniesienie składki wymagają zgody konsumenta

Prezes UOKiK postawił zarzuty spółce Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie. Wysłała ona do klientów oferty rozszerzenia zakresu ubezpieczenia za wyższą składką, przy czym brak reakcji konsumentów uznawała za zgodę. UOKiK uznał, że taka praktyka może naruszać zbiorowe interesy konsumentów. Równocześnie podkreślił, że tak istotne zmiany, jak rozszerzenie trwającej umowy ubezpieczenia o dodatkowe ryzyka i podniesienie wysokości składki wymagają wyraźnej, jednoznacznej zgody konsumenta. Nie może być ona domniemana, analogicznie jak niedopuszczalne byłoby zawarcie umowy ubezpieczenia na podstawie milczącej akceptacji klienta.

Ukazał się tekst jednolity ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych

W Dzienniku Ustaw z 6 maja 2021 r. (poz. 854) ukazało się obwieszczenie marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 31 marca 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Ustawa określa m.in. zasady zawierania i wykonywania umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych.

Odszkodowania dla przedsiębiorców od Skarbu Państwa w związku z pandemią

Do I czytania w sejmowych komisjach trafił senacki projekt ustawy o wyrównywaniu szkód majątkowych wynikających z ograniczeń, nakazów lub zakazów dotyczących działalności gospodarczej wprowadzonych w związku z ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii wywołanych zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 (Druk sejmowy nr 1019).

Założeniem projektowanych przepisów jest umożliwienie przedsiębiorcom, którzy ponieśli szkodę majątkową w następstwie wprowadzenia przepisów wydanych w związku z obowiązującym w Polsce od 20 marca 2020 r. stanem epidemii, dochodzenia naprawy tej szkody w drodze skierowania roszczenia odszkodowawczego do Skarbu Państwa, za pośrednictwem sformalizowanej procedury administracyjnej wszczynanej na wniosek poszkodowanego przedsiębiorcy.

Wymiar odszkodowania i jego charakter

Projekt ustawy określa wysokość należnego od Skarbu Państwa odszkodowania w wymiarze 70% poniesionej szkody majątkowej pomniejszonej o równowartość bezzwrotnej pomocy udzielonej przedsiębiorcy na podstawie przepisów przyjętych w związku

z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2.

Proponowane przepisy mają wprowadzić kolejne ustawowe źródło odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa obok tej przewidzianej przepisami kodeksu cywilnego (art. 417, 4171 i 4172 k.c.), która określa zasady naprawy szkody spowodowanej działaniami publicznoprawnymi. W odróżnieniu jednak od rozwiązania kodeksowego, w którym trzeba dochodzić swoich racji na drodze sądowej, odszkodowanie o którym mowa w projektowanych przepisach, będzie uzyskiwane na drodze administracyjnej w wyniku wydania przez wojewodę ostatecznej decyzji co do przyznania bądź odmowy przyznania odszkodowania. Decyzja wojewody będzie stanowić samoistną podstawę do otrzymania przez przedsiębiorcę określonej kwoty, w razie zaś niekorzystnej dla niego decyzji, przysługiwać mu będzie środek odwoławczy w postaci wytoczenia powództwa cywilnoprawnego.

DOROTA SZLACHETKO-REITER
Partner Zarządzający, Radca Prawny
BDO Legal Łańcuch i Wspólnicy Sp.k.

Pisemny wniosek do wojewody i wydanie decyzji

Odszkodowanie przyznawane będzie na pisemny wniosek składany przez poszkodowanego przedsiębiorcę, składany do wojewody właściwego ze względu na miejsce powstania szkody. W przypadku gdy szkoda wystąpiła na terenie więcej niż jednego województwa, właściwym stanie się ten wojewoda, do którego w pierwszej kolejności skierowano wniosek, ewentualnie, w przypadku niemożności ustalenia właściwości, do wydania decyzji w sprawie odszkodowania uprawniony będzie Wojewoda Mazowiecki. Dla zachowania poprawności formalnej wniosek będzie musiał zawierać:

- ▶ oznaczenie organu, do kierowania jest wniosek i sprawy, której dotyczy;
- ▶ oznaczenie firmy przedsiębiorcy wraz z jego numerem NIP i adresem korespondencyjnym (ewentualnie adresem zamieszkania);

- ▶ oszacowanie wysokości poniesionej szkody majątkowej, wraz z czasem, miejscem i okolicznościami jej powstania, pomniejszonej o równowartość bezzwrotnej pomocy otrzymanej przez przedsiębiorcę w ramach programów pomocowych (tarczowych);
- ▶ wskazanie konkretnych ograniczeń, nakazów lub zakazów, z których wynika szkoda majątkowa;
- ▶ podpisy osób uprawnionych do reprezentacji przedsiębiorcy.

Odszkodowanie, przewidziane projektowaną regulacją, nie będzie mogło zostać przyznane w sytuacji gdy:

- ▶ szkoda majątkowa powstała wyłącznie z winy przedsiębiorcy lub z winy osoby trzeciej;
- ▶ przedsiębiorca uzyskał odszkodowanie od Skarbu Państwa na podstawie przepisów kodeksu cywilnego (przy czym warto wskazać, że otrzymanie odszkodowania za szkodę spowodowaną tymi samymi okolicznościami na zasadach przewidzianych projektowanymi przepisami analogicznie wykluczałoby dochodzenie odszkodowania na podstawie przepisów kodeksu cywilnego);

- ▶ roszczenie się przedawniło, czyli z upłynął rok od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o powstaniu szkody majątkowej, w każdym zaś przypadku roszczenie przedawni się z upływem trzech lat od dnia zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Bieg przedawnienia rozpocznie się nie wcześniej niż w dniu wejścia w życie ustawy.

Wojewoda będzie miał trzy miesiące od dnia złożenia wniosku na wydanie ostatecznej decyzji przyznającej lub odmawiającej prawa do odszkodowania. W razie pozytywnego rozpatrzenia wniosku, wypłata kwoty rekompensującej szkodę ma zostać przelana na rachunek wnioskodawcy w terminie 30 dni do doręczenia decyzji. W wypadku zaś decyzji odmownej, ewentualnie przyznającej odszkodowanie w niższym wymiarze niż 70% oszacowanej we wniosku wysokości szkody majątkowej pomniejszonej o równowartość już udzielonej bezzwrotnej pomocy, projektowana ustawa przewiduje termin trzydziestu dni – na złożenie przez przedsiębiorcę powództwa do sądu powszechnego.

W tym drugim przypadku (wypłata niższej kwoty) mimo wniesienia powództwa, przedsiębiorca i tak otrzymałby kwotę określoną w decyzji – gdyż podlegałaby ona w tym zakresie wykonaniu. Tego typu pozew zwolniony byłby również z opłaty sądowej. Sam projekt znajduje się jednak na wczesnym etapie prac legislacyjnych, w związku z czym jego kształt może się znacząco zmienić, choćby w zakresie wymiaru odszkodowania czy przesłanek przedmiotowych jego otrzymania. Nie jest również przesądzone, że proponowana regulacja stanie się obowiązującym prawem, może bowiem dojść do sytuacji, że większość sejmowa stwierdzi, iż wystarczającą podstawą dochodzenia odszkodowania od Skarbu Państwa są już przepisy kodeksu cywilnego. W tym momencie przedsiębiorcy mogą jedynie oczekiwać na pierwsze sygnały ze strony Komisji Gospodarki i Rozwoju co do zawartości merytorycznej projektu i jego ewentualnego dalszego kierunku, zaś na potencjalną aprobatę ze strony Sejmu, Senatu i ostatecznie Prezydenta RP przyjdzie jeszcze trochę poczekać.

Zielone Obligacje jako alternatywny sposób finansowania

Zielone Obligacje (tzw. „Green Bonds”) to jeden z młodszych instrumentów finansowych, który na rynkach zaczął pojawiać się od 2007 roku, a w roku 2019 szacowana wartość jego emisji wynosiła już około 225 miliardów euro.

Green Bonds zasadniczo niewiele różnią się od klasycznych obligacji. Aby jednak obligacje mogły zostać uznane za „zielone” powinny spełniać cztery podstawowe kryteria wskazane w wydanych przez International Capital Market Association (ICMA) Green Bond Principles 2018 (GBP). Wspomniane zasady odnoszą się do kwestii wykorzystania środków uzyskanych w wyniku emisji zielonych obligacji, zarządzania nimi, procesu oceny i selekcji zielonych projektów oraz obowiązków raportowania. Podstawowa różnica w porównaniu do zwykłych obligacji polega na tym, że wpływy uzyskane w wyniku emisji Zielonych Obligacji muszą zostać wykorzystane do pełnego lub częściowego finansowania bądź refinansowania nowych lub istniejących

zielonych projektów.

Zielone obligacje mogą przybrać formę: obligacji standardowych tj. z prawem regresu wobec emitenta, **obligacji przychodowej** tj. bez regresu, zabezpieczonych dochodami z projektu, z których dochody mogą być inwestowane w związku lub bez związku z zielonymi projektami, **obligacji projektowej** oraz **obligacji sekurytyzowanej** tj. zabezpieczonej przez jeden lub więcej określonych projektów ekologicznych. Do emisji Zielonych Obligacji jest uprawniony każdy podmiot, który zgodnie z prawem krajowym jest uprawniony do emisji klasycznych obligacji. Emitentem Zielonych Obligacji w Polsce mogą zatem być zarówno spółki komunalne, samorządy i rząd, jak również różnego rodzaju instytucje finansowe oraz podmioty z sektora prywatnego – przedsiębiorcy.

Etap przed emisyjny i wybór odpowiedniego „zielonego projektu”

Proces emisji Zielonych Obligacji zbliżony jest do klasycznego. Zasadnicza różnica polega na obowiązku sporządzenia tzw. Ram Zielonych Obligacji. Jest to dokument, w którym zawarte muszą zostać, zgodnie z GBP co najmniej informacje dotyczące wykorzystania środków pochodzących z emisji, procesu oceny i wyboru zielonych projektów, zarządzania środkami z emisji oraz raportowania. Należy także pamiętać o zbadaniu rynku z uwzględnieniem specyficznego celu w jakim obligacje te są emitowane w tym, o identyfikacji

WIESŁAW ŁATAŁA,
Partner Zarządzający, Radca Prawny
BDO Legal Łatała i Wspólnicy Sp.k.

obszarów, w których emisja zielonych obligacji może przynieść największą korzyść czy też ocenie zainteresowania potencjalnych inwestorów.

Zasadnicze znaczenie będzie miało zdefiniowanie sposobu wykorzystania wpływów z emisji tj. wybór odpowiedniego projektu. Wspomniane wcześniej GBP wskazują przykłady projektów, które będą mogły zostać uznane za zielone. Są to między innymi projekty dotyczące:

- ▶ energii odnawialnej – produkcja, przesył, urządzenia i produkty,
- ▶ efektywności energetycznej – efektywność nowych i remontowanych budynków, magazynowanie energii, sieci ciepłownicze, inteligentne sieci energetyczne,
- ▶ zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i ich kontroli – np. oczyszczanie ścieków, ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, kontrola emisji gazów cieplarnianych,
- ▶ zrównoważonego zarządzania żywymi zasobami naturalnymi oraz wykorzystaniem gruntu,

- ▶ czystego transportu — np. transport elektryczny, hybrydowy, publiczny, kolejowy, niezmotoryzowany, multimodalny, infrastruktura dla pojazdów ekologicznie czystych oraz redukcja emisji szkodliwych substancji,
- ▶ zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi i ściekami,
- ▶ produktów, technologii produkcji oraz procesów wydajnych ekologicznie,
- ▶ zielonych budynków spełniających standardy i wymogi certyfikacji.

Lista ta jest listą otwartą i nie zawiera wszystkich możliwych zielonych projektów, gdyż uznanie projektu za zielony jest zindywidualizowane, stanowi jednak przydatną wskazówkę w tym zakresie.

Emisja Zielonych Obligacji

Etap emisji Zielonych Obligacji nie odbiega od klasycznego. Oferta Zielonych obligacji tak

samo jak w przypadku obligacji klasycznych może być publiczna lub prywatna. Należy pamiętać o wszystkich wymaganiach dotyczących emisji obligacji wynikających z regulacji krajowych. W Polsce będzie to w szczególności Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach oraz Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. W przypadku Oferty publicznej Zielonych Obligacji należy pamiętać o konieczności sporządzenia prospektu emisyjnego. Zasady Zielonych Obligacji obligują emitenta do wyraźnego zakomunikowania potencjalnym inwestorom kwestii dotyczących m.in.:

- ▶ celów w zakresie ochrony środowiska jakie mają być zrealizowane w związku z emitowanymi obligacjami,
- ▶ procesów, jakie postużyły emitentowi do klasyfikacji projektów jako zielone,

- ▶ kryteria kwalifikacji i w miarę możliwości ewentualnej dyskwalifikacji projektów oraz proces identyfikacji potencjalnych zagrożeń w zakresie realizacji projektów ekologicznych i społecznych.

Kładzie się duży nacisk na przejrzystość informacji ujawnianych w związku z emisją Zielonych Obligacji. Wymagane jest również uzyskanie stosownej opinii zewnętrznej tzw. Drugiej Opinii Zewnętrznej, wydanej przez niezależną instytucję, która dokona weryfikacji pod kątem zgodności z Zasadami Zielonych Obligacji przy czym chodzi tutaj o opinię instytucji specjalizującej się w ochronie środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

Obowiązki po emisji Zielonych Obligacji

Kluczowe znaczenia a także największa różnica w porównaniu do klasycznych obligacji jest sposób w jaki emitent zobligowany jest do zarządzania pozyskanymi

środkami. Środki te powinny zostać ulokowane na specjalnie założonym w tym celu subkoncie. Emitent ma również obowiązek do co najmniej corocznego publikowania raportów zawierających informacje na temat finansowanych ze środków uzyskanych z emisji Zielonych obligacji projektów oraz przewidywanych efektów środowiskowych jakie projekty te przyniosą. Raporty te podlegają ocenie zewnętrznej zwanej Trzecią Opinią Zewnętrzną, która skupia się na jego weryfikacji pod kątem spójności z Ramami Zielonych Obligacji, a także bada jego rzetelności kompletność. W treści raportu powinny znaleźć się informacje dotyczące zielonego projektu finansowego ze środków pochodzących z emisji, jego wartość oraz związane z nim koszty, a także wskazanie korzystnego wpływu

jaki wywiera on na środowisko.

Zalety emisji Zielonych Obligacji

Zalety emisji Zielonych Obligacji są bardzo widoczne w przypadku podmiotów państwowych, takich jak samorządy, które mogą w ten sposób pozyskać kapitał na sfinansowanie proekologicznych projektów rozwojowych dla swojego regionu. Zielone Obligacje są również dogodną formą finansowania wszelkiego rodzaju przedsięwzięć użyteczności publicznej. Z uwagi na fakt, że emitowane są one w celu sfinansowania konkretnego projektu lub projektów mogą wzbudzać większe zaufanie wśród potencjalnych inwestorów a także stanowić swego rodzaju mobilizację dla inwestorów lokalnych. Z perspektywy różnego rodzaju przedsiębiorstw, w tym między innymi

przedsiębiorstw energetycznych, spożywczych czy budowlanych, jak również instytucji finansowych emisja Zielonych obligacji, ponad powyżej wskazane stanowi również niewątpliwie pozytywne działanie marketingowe, wykazujące zaangażowanie danej firmy w ciesząc się coraz większą popularnością zrównoważony rozwój.

Obecnie trwają prace nad przyjęciem Europejskiego Standardu Zielonych Obligacji. Dokument ten najprawdopodobniej zostanie przyjęty jest w tym roku i będzie miał formę podobną do GBP tj. będzie stanowił zbiór niewiążących norm mających zastosowanie do emisji Zielonych Obligacji, które będą musiały zostać spełnione aby nasze Zielone Obligacje zostały uznane na rynku europejskim.

BDO to międzynarodowa sieć niezależnych firm audytorsko-doradczych, których współpraca koordynowana jest z centralnego biura w Brukseli. Początki BDO sięgają 1963 roku. W Polsce BDO działa od 1991 roku. Mamy 5 biur, w: Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach. BDO od lat doceniane jest w prestiżowych Rankingach dotyczących działalności m.in. Działów: Audytu oraz Doradztwa Podatkowego.

Ostatnie wyróżnienia dla firmy dotyczą Rankingów:

Firm i Doradców Podatkowych Dziennika Gazety Prawnej za 2020 rok:

- ▶ I miejsce Największa Firma Doradztwa Podatkowego w kategorii firm średnich

Rzeczpospolitej i Parkietu za 2020 rok:

- ▶ Najbardziej Aktywna Firma na Gieldzie (I miejsce)
- ▶ Najlepsza Firma badająca spółki giełdowe (III miejsce)
- ▶ Najlepsza Firma Audytorska (V miejsce)

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., ul. Postępu 12, 02-676 Warszawa;
tel.: +48 22 543 16 00, fax: +48 22 543 16 01, e-mail: office@bdo.pl
BDO Legal Łała i Wspólnicy sp.k. Kraków, ul. Morawskiego 5, 30-102 Kraków,
tel.: +48 12 423 23 23, fax: +48 12 429 41 17, e-mail: office@bdolegal.pl